

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 69

СІЧЕНЬ • JANUAR 2017 • Nr. 2 (2958)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

Патріарх Йосиф Сліпий, тут очевидно під час одного з двох паломництв до США (1968 та 1976 року). С-на з домашнього архіву А. Хархаліс, публікується за дозволом Фундації «Живі Долі»

БУДЬТЕ СОБОЮ!

Мабуть, кожен плекає надію «чистого листка», «нового старту», а тому людство так любить цей символічний початок – новий рік. У перші дні нового року ми часто робимо важливі постанови, бажаючи стати кращою версією себе. Для кожного вони індивідуальні: хтось публікує їх у соціальних мережах, хтось ділиться з рідними і близькими, а хтось вирішує лише для себе; у когось конкретні плани і проекти, у інших – великі мрії, що здаються зовсім недосяжними. Немає єдиної виграшної тактики, що гарантуватиме успіх – все спрацює, якщо ви не забудете постанови, а кожен день року докладатимете зусиль.

2017 рік Українська Греко-Католицька Церква, її Патріарх і Синод єпископів, присвячують особі Патріарха Йосифа Сліпого – мужнього ісповідника віри – з нагоди 125-річчя з дня народження. Заохочую протягом року ближче познайомитися з цією легендарною постаттю та його по-

сланнями. Вірю, що для багатьох вони стануть натхненням та дадуть несподівані відповіді на складні проблеми. Людина, що провела 18 років в сталінських таборах і не зламалася, а навпаки додала Церкві сили на поселеннях і надії в катакомбах, може багато навчити.

▼ **Продовження на 2 стор.**

В цьому випуску, ви, зокрема, зможете ознайомитися з дописом фінансиста Джорджа Сороса, який розмірковує про те, чому світ став неспокійним, чому «відкриті суспільства – у кризі, а різні форми закритих суспільств, від фашистських диктатур до мафіозних держав – на підйомі». **(«Відкрите суспільство потребує захисту», стор. 5)**

Під час проповіді у Львівській духовній семінарії патріарх Святослав шукав відповіді на запитання: що нас робить греко-католиками? **(стор. 2)**

Звертаємо увагу на розмову з о. д-р Іваном Січкариком, який розмірковує про християнське розуміння життя і смерті, про те, як розмовляти із смертельно хворими, як пояснити людині, чому Бог допустив хворобу тощо. **(«За смертю іде життя», стор. 6)**

Гортаючи сторінки, ви знайдете більше цікавих матеріалів. Читайте та поширюйте «Християнський Голос» серед рідних та друзів!

XГ

КАРДИНАЛ, ЯКИЙ НЕ БУВ ЄПИСКОПОМ

Отця Ернеста Сімоні катували, морили голодом. Він був засуджений до смертної кари, а потім покарання змінили на каторгу. Причина? Він закликав молитися за албанського диктатора Енвера Ходжу і голосно казав, що треба вірити в Ісуса, тому що тільки Він є життям. 88-річний мученик Албанії нещодавно отримав головний убір кардинала від папи Франциска.

Ця постать привертає найбільшу увагу серед 17 нових кардиналів. Єдиний священик без титулу єпископа! Він входить до складу Колегії кардиналів, але з огляду на свій вік не зможе віддати голос на наступному конклаві. Однак папа Франциск хотів його призначення. Він розглядає його як «данину страждань Албанії за часів комуністичного переслідування» та «знак визнання для Церкви і священиків в усьому світі, які сьогодні страждають від переслідувань і мужньо тримаються Христа». Історію о. Ернеста Святіший Отець почув два роки тому під час короткого візиту до Албанії, і вона облетіла весь світ завдяки одній світлині.

СЛЬОЗИ ПАПИ

Цей знімок зроблений 21 вересня 2014 року в Тирані. На ньому Франциск міцно обіймає албанця похилого віку. «Папа Бергольйо плакав. Він не зміг приховати сліз, коли повертався до великої групи священиків, ченців і черниць, які мовчки спостерігали за цією сценою», – розповідає свідок цієї події, ватиканіст Андреа Торньєллі. Хоча він і часто бачить «вживу» емоції на обличчі Франциска, та цього разу, як він стверджує, емоції Папи досягли апогею.

▼ **Продовження на 4 стор.**

С-на: «Оссерваторе Романо»

БУДЬТЕ СОБОЮ!

▼ **Продовження.**
Початок на 1 стор.

На початок нового року дозволяю поділитися одним гаслом, яке Патріарх часто повторював: БУДЬТЕ СОБОЮ! Він це говорив у різних контекстах, при різних нагодах.

Виснажені війною, втомлені негараздами у світі та в країні, ми, українці, черговий раз стоїмо перед сполученням старого комплексу – комплексу меншовартості. На нашому паломництві від страху до гідності (особистому та спільнотному) – це почуття є важким тяга-

рем. Наша інтерпретація історії і пережиття сучасності може не одного схилити до думки: «Ми якісь не такі», «У нас, чомусь, не так як в людей», «Ми приречені», «Мене ніхто не любить, ніхто не приголубить, залізу у куточок, наїмся хробачків». Це якось особливо гостро відчувається при еміграції. Сьогодні багато емігрантів з України хочуть її забути, не вчать своїх дітей рідної мови, забувають свою Церкву і духовні традиції, не гуртуються в громаді, і виглядає, що мучається під власноруч поставленим тавром «я не такий».

Починаючи новий, Богом даний рік, варто зроби-

ти швидкий рентген душі: чи я відчуваю гиршим, ніж інші? Чи я вважаю себе вторинним? Чи гідність, за яку ще вчора піднявся наш народ, яку я так гостро відчував на Майдані чи спостерігаючи за подіями по телебаченню, і сьогодні є моєю, нашою? У цьому питанні і в нашій відповіді властиво полягає суть проблеми, до якої не раз промовляв Патріарх Йосиф. Пам'ятаю, якою вражаючою була його поява, його постава, його слово, коли він нагадував своїм слухачам, цілому народові, про нашу з вами Богом дану гідність. Тому і є потужним провідником і важливим учителем

у пошуку почуття гідності.

Нам не треба покидати власну тотожність, щоб «стати людьми». Навпаки, у ній, і лише у ній ми можемо бути правдивими. Якщо вона недосконала, то працюймо над нею, якщо похилилася – виструнчімося, якщо сплав нашого духовного хребта має морально нездорові домішки, а тому слабкий – гартуймо його. Однак не покидаймо нашого змагання за самих себе.

Ми не вторинні. Ми не другосортні. Ніхто не сміє перекреслювати те, що Господь нам дав. Зокрема, не сміємо цього робити ми самі.

Цього року Церква пропонує поглянути на постать Йосифа Сліпого. Нехай його заклик «бути собою» допоможе нам у викликах, що стоять перед нами. Не біймося ставити собі чесне запитання «Ким я є?» Сміливо шукаймо відповідь. Не біймося поринати у цю глибину. Ідімо відважно до нашої мети.

Ви ж зробили свої новорічні постанови? Ні? Не страшно. Є ще 362 дні.

Вслід за Патріархом уповіймо на Бога у змаганні зі світом і собою. Господь допоможе.

**Владика
Борис Гудзяк**

ХГ

ЩО ОЗНАЧАЄ БУТИ ГРЕКО-КАТОЛИКОМ?

Роздуми патріарха Святослава над питанням ідентичності особи, приналежної до Української Греко-Католицької Церкви

У світлі питання про ідентичність ранньої Церкви, запитаймо себе про нашу ідентичність, про ідентичність Церкви київського християнства у третьому тисячолітті. Ким ми є? Що нас робить членами УГКЦ? Що нас робить українцями–греко-католиками? Приналежність до українського народу? Таж сьогодні добра третина наших парафій в діаспорі складається з людей, які не є українського походження і не розмовляють українською мовою! Тому ми їм перекладаємо Катехизм нашої Церкви на ті мови, якими вони розмовляють: англійську, португальську, іспанську, російську та багато інших.

З Катехизму УГКЦ

ТАЇНСТВЕННЕ ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Через Хрещення, Миропомазання і Євхаристію, які називаються Таїнствами християнського втаємничення, людина стає членом Христового Тіла й учасником священного, царського та пророчого служіння Христа. Через Покаяння та Словопомазання, які називаються Таїнствами зцілення, вірному дарується духовне і тілесне здоров'я. У Таїнствах служіння – Священства і Подружжя – вірних посвячують на служіння церковній спільноті та «домашній церкві». (407)

Щож тоді є знаком ідентичності вірного Української Греко-Католицької Церкви? Бути галичанином? Як Київський Верховний Архієпископ я вам скажу – ні! Хтось дуже б хотів сьогодні зробити нашу Церкву лише галицьким енклавом. Блаженніший Любомир свого часу дуже

цікаво сказав: «Нам треба позбутися ересі галичанства!». Це кажу з усією повагою до галичан, бо я сам є галичанин.

Ідентичністю нашої Церкви є віра в спасительну дію нашого Бога, яка проявилася в історії Київського християнства, яке розквітло на на-

ших землях і стільки скарбів і дарів від Господа-Бога дістало: богословських, літургійних, мистецьких. Сьогодні наша Церква мусить поділитися цими дарами з цілим світом.

Коли сьогодні наш місіонар іде з Львівської духовної семінарії до Краматорська, чи, можливо, до Симферополя, чи, можливо, до Мельбурна, чи деінде, він початково може так й думати: я їду лише до українців, я їду лише до погіблених овець дому України. Але Христос відкриває значно більші горизонти. Він каже: «Ідіть, і зробіть учнями всі народи, хрестячи їх

в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа». Ось, що означає сьогодні бути греко-католиком. З одного боку означає нести в собі все багатство Київського християнства, його знати, в ньому зростати, бути глибоко в ньому закоріненому, але з іншого боку бути здатним відкрити його різними мовами, для різних людей, внести його в різні культури, даруючи того духа, якого Господь-Бог дарував нашій страдницькій, розп'ятій, але сьогодні воскреслій і прославленій Церкві.

**Опубліковано
на основі відеозапису
Львівської духовної
семінарії Святого Духа**

ХГ

ЩЕ ОДИН ТЕСТ НА НАШЕ ХРИСТІЯНСТВО

Мене неприємно шокувала реакція соцмереж на вбивство посла Росії в Туреччині. Злорадство, неприхована радість, смішні мему і коментарі є чудовим показником того, що росіяни вбили набагато більше, ніж самі на це сподівались. Вони вбили в нас християнське розуміння боротьби.

Люди, які самі не ходять до храмів чи роблять це зрідка, перші підхоплюють заклики до насилля над священиками московського патріархату. Люди, які себе приписують до християн, втішаються з того, що мусульманин стріляє в спину росіянину. Росіяни вбили в нас бажання мінятися. Ми матюкаємося тими ж матюками, що й вони. Слухаємо то ж музику, напираємо «водки» до білої гарячки, сповідуємо ту саму ненависть до думки іншого. За ці роки війни виявилось, що «вбити у собі москаля» не є простою справою. Виявляється, ми ще поєднані з ними тою невидимою пуповиною, коли шукаємо тисячі причин оправдати вбивство. Вбивство дитини в лоні матері, вбивство десятків ембріонів задля народження однієї дитини, евтаназію, смертну кару і вбивство посла іншої країни

в іншій країні. Так, для мене це все означає те саме: замінити собою Бога.

Був один ангел, який хотів присвоїти собі всі ознаки Господа. Він закінчив дуже погано. Тому скажімо собі чесно: ненависть замінила нам віру. Саме віру, а не любов. Бо для тисяч українців бажання помсти стало ніби замінником релігії. Я також відчуваю час від часу на собі дію цієї отрути. Не раз емоції брали верх в інтернет-баталях з тролями з Москви. Але важливо не забувати того, ким ми є і яку державу будемо. Як би не обурювали нас звірства в Дебальцево, Світлодарській Дузі чи Алеппо, ми не маємо права переступати рубікону здорового глузду та віри. Хіба не зрозуміло, що ця війна не є війною за територію чи ресурси. Це війна за цінності. Гібридна війна є витвором диявола. ▼ **Продовження на 3 стор.**

ЩЕ ОДИН ТЕСТ НА НАШЕ ХРИСТІЯНСТВО

▼ Продовження. Початок на 2 стор.

Саме так він воює з нами. Без оголошення війни та розпізнавальних знаків. І мені дуже шкода, якщо ми програємо таку війну.

Ми зранені релігійним, конфесійним, партійним, територіальним, мовним розділенням. Хоча, що нам ділити? Під кожним, навіть жартівливим постом знайдуться коментарі людей, що показують наші внутрішні рани. Коктейль із пострадянської та постмодерністської отрути робить нас такими, якими ми є: мнимими, несправжніми, порожніми. Комуś би хотілося, щоб було інакше, але Бог є Любов. Чи Він не любить «москаля», «жида» «негра»? А що з нами, християнами не так? Чи ми не повинні «плекати в собі ті самі гадки, що були в Христі Ісусі», який за дивним збігом обставин також був жидом?

Свідоме вбивство є тяжким гріхом в кожному випадку. Але вбивши москаля у собі, ми зробимо супер класне і потрібне діло. «Ми куплені дорогою ціною». Забувши це, можемо самі заплатити дорогу ціну. Але прибуток з цього нас не потішить, будьмо певні. Тішитиметься батько брехні і напівправди, диявол.

о. Олег Кобель

У Парижі 4% населення регулярно беруть участь у богослужіннях. У Києві 1–2, на свята – 4–5%. У Москві – лише 1%, тобто секуляризація на практиці є набагато вища в колишньому Радянському Союзі, зокрема в Росії.

Наше церковне життя – це не є передовсім ставлення свічки в церкві. Це участь у молитві і переживання зустрічі з Богом у щоденному житті. Багато французів зберігають християнські цінності в бізнесі, на роботі, у соціальних стосунках. Число абортів у Росії набагато вище, ніж у Голландії. Тобто те, що, зокрема, Путін проповідує, що «Захід є деградований і бездуховний», не віддзеркалює повної дійсності.

(з інтерв'ю владика Б. Гудзяка для «Живого ТБ»)

НОВИЙ ХРАМ В ДНІПРО

Патріарх Святослав в м. Дніпро освятив новозбудований храм УГКЦ. У своїй проповіді до вірних він зауважив, що освячення цього храму є історичною подією.

«Хоча храм збудований у чудовому гуцульському стилі, але буде дверима до зцілення для всіх мешканців цього південно-східного краю України. Невипадково ми його посвятили святому Миколаю Чудотворцю. Бо цей храм є невід'ємною частиною благодійної соціальної місії служіння нашої Церкви на цих теренах.» Владика Степан (Меньок), Екзарх Донецький відзначив, що йому приємно бачити тут багато людських облич, котрі приходили до храму Святої Покрови в Донецьку. «Наче повертається той час, коли ми могли разом збиратися. Без храму ми не маємо спільної молитви і не маємо Євхаристії, яка нас усіх об'єднує.» До нового храму з Італії привезли мощі святого Миколая. (Ді УГКЦ)

НАСЛІДКИ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ

Люди обрали нові назви для 51493 вулиць та 987 міст і сіл, демонтовано 1320 «ленінів» та ще 1069 інших тоталітарних ідолів – так Інститут національної пам'яті підбив підсумки декомунізації в 2016 році. «За цей період Україна зробила більше в подоланні спадщини тоталітарного минулого, ніж за весь час незалежності. Зміни, які легко побачити на мапі країни, незворотні, вони – необхідний елемент нашої інтеграції до демократичної Європи», – заявив Голова УІНП Володимир В'ятрович. (УІНП)

НАЙВИЩИЙ РИЗИК КОНФЛІКТІВ З ЧАСІВ «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ»

Такий висновок міститься в доповіді експертів Ради Національної розвідки США. Автори документу описують можливі сценарії розвитку світу впродовж наступних 20 років. Вони попереджають, що в найближчі 5 років ризик виникнення світових конфліктів досягне свого апогею. Однією з причин нестабільності стане агресивна політика Росії. «Росія прагне відновити свій статус великої держави за рахунок націоналізму, військової модернізації і брязкання ядерною зброєю. Агресивна зовнішня політика Москви стане причиною серйозної нестабільності в світі в найближчі 5 років», – наголошено в документі. Ризик внутрішніх і зовнішніх конфліктів зростатиме в міру того, як сповільнюватиметься зростання світової економіки, змінюватиметься післявоєнний порядок, а антиглобалізаційні настрої житимуть націоналізм. «Ці тенденції зіллються з безпрецедентною швидкістю, ускладнюючи управління державами і співпрацю між ними, а також змінюючи природу влади і фундаментальним чином перекроюючи світовий поступ.» («Збруч»)

НА ОДЕЩИНІ ЗНАЙШЛИ ВЕЛИКЕ РОДОВИЩЕ ГАЗУ

На ділянці північно-західного шельфу Чорного моря було знайдено перспективне родовище газу. За оцінками науковців, запаси становлять не менше 40 млрд кубометрів газу на площі 7 тис. метрів квадратних. Це наймінімальні цифри, на які можна розраховувати. (5 Канал)

XI

ПРО АКТУАЛЬНІСТЬ ФАТІМСЬКОГО ПОСЛАННЯ

Завданням документу, за словами секретаря єпископської конференції о. Мануела Барбоси, допомогти вірним «прожити цю річницю з радістю», «пригадати про актуальність фатімського послання» та «заангажування у євангелізацію». Ієрархи звертають увагу на «пророчий знак» заклику до навернення і боротьби зі злом, вміщений у послання, яке Богородиця передала дітям.

Лист складається з чотирьох частин. Перша коротко представляє історію подій сторічної давності, а далі йде мова про «багате плодами благословення» для Церкви і для світу, яким стало Фатімське послання. Проаналізувавши його основні моменти, документ визначає його, як «дар» і як «запрошення» жити ним на спільнотному та особистому рівнях. Остання частина душпастирського листа пропонує поглянути на фатімську спадщину з перспективи «майбутнього Церкви в Португалії та світі», підкреслюючи «материнське обличчя Церкви» та «пророче

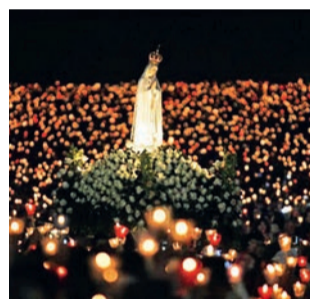
звіщення милосердя й миру».

Перше із шести об'явлень Пресвятої Богородиці в місцевості Ковада-Ірія поблизу Фатіми, на той час нікому невідомому селі у Португалії, відбулося 13 травня 1917 року, а 13 жовтня 1930 року місцевий єпископ визнав ці об'явлення «вірогідними», дозволивши набожність до Фатімської Богородиці.

Як відомо, під час об'явлень Богородиця просила присвятити Росію Своему Непорочному Серцю та покаятися. Якщо люди послухають Її, то Росія врятується, і в ній запанує злагода. Інакше беззаконня її наповнить світ, і будуть нові війни та гоніння на Церкву.

Папа Пій XII, у світлі Фатімських об'явлень, 1942 року посвятив світ Непорочному Серцю Марії, а папа Іван Павло II приписував заступництву Пресвятої Богородиці чудесний порятунок під час замаху, скоєного на площі Святого Петра 13 травня 1981 року.

Радіо Ватикан

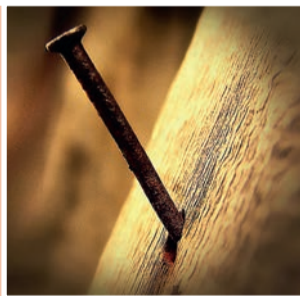
Постійна рада Конференції єпископів Португалії затвердила душпастирський лист з нагоди 100-річчя об'явлень Пречистої Діви трьом пастушкам у Фатімі, зміст якого було обговорено під час 190-ї Пленарної Асамблеї єпископату у листопаді. У підсумковому комюніке кардинал Мануел Клементе, Лісабонський патріарх, підкреслив, що цей лист – не лише роздуми про те, що трапилося 1917 року, а також пригадування про центральне послання об'явлень, яким є заклик «повернутися до Євангелія».

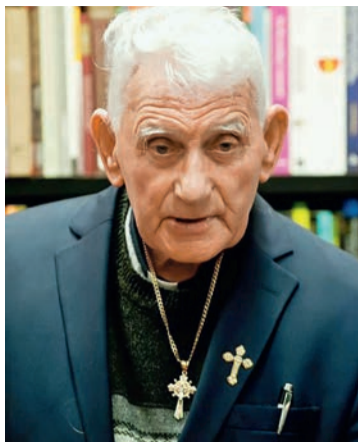
ПРИТЧА ПРО НЕСТРИМНИЙ ЯЗИК

Жив-був один дуже запальний і нестриманий молодий чоловік. І ось одного разу його батько дав йому мішечок з цвяхами і наказав кожного разу, коли він не стримає свого гніву, забити один цвях в стовп огорожі.

У перший день в стовпі було декілька десятків цвяхів. На іншому тижні він навчився стримувати свій гнів, і з кожним днем число забитих в стовп цвяхів стало зменшуватися. Хлопець зрозумів, що легше контролювати свій темперамент, ніж забивати цвяхи. Нарешті прийшов день, коли він ні разу не втратив самовладання. Він розповів про це своєму батькові і той сказав, що на цей раз кожен день, коли синові вдасться стриматися, він може витягувати з стовпа по одному цвяху.

Йшов час, і прийшов день, коли він міг повідомити батька про те, що в стовпі не залишилося жодного цвяха. Тоді батько взяв сина за руку і підвів до огорожі: – Ти непогано впорався, але ти бачиш, скільки в стовпі дірок? Він уже ніколи не буде таким як раніше. Коли говориш людині що-небудь зле, у неї залишається також шрам, як і ці дірки. І не важливо, скільки разів після цього ти попросиш вибачення – шрам залишиться. (iBilingua)

КАРДИНАЛ, ЯКИЙ НЕ БУВ ЄПИСКОПОМ

▼ **Продовження.**
Початок на 1 стор.

Отець Ернест за хвилину до цього сказав: «Усе почалося на Різдво 1963 року. Поліція прийшла за мною під час Пастирки. З церкви мене привезли до тюремного ізолятора, де в нелюдських умовах я жив три місяці. Зв'язаного, мене викликали на допит. Слідчий сказав мені: «Тебе повісять, бо ти говорив людям, що помремо за Христа, якщо це буде необхідно». Наручники так сильно стискали мої зап'ястки, що серце переставало битися

і я майже вмирав. Вони хотіли, щоб я виступив проти Церкви і церковної ієрархії. Я відмовився. Через тортур я впав майже мертвий. Коли вони це побачили, то звільнили мене. Господь хотів, щоб я ще жив».

Однак незабаром священник почув смертний вирок. Одним з обвинувачень, які йому пред'явили, був факт відправи Служби Божої за вбитого в той час президента США Джона Кеннеді. «Я відправив літургію відповідно до вказівки Павла VI», – продовжив албанський священник. Він розповідав, що його морили голодом, припалювали, били до крові.

До камери також потрапив один з його друзів. Він мав шпигувати за о. Ернестом. Оскільки священник повторював: «Ісус учив любити ворогів і прощати їх», і що «ми повинні дбати про благо інших людей, народу», страту замінили на примусові роботи. В каменоломні тендітної статури священник мусив металеву палицею, що важила близько 20 кг, сортувати каміння. В кепальні він спускався у темні

підземелля, тунелі, пробиті в скелях. За кожен погано виконану роботу було покарання. «Найбільше боляче було, коли били по п'ятах поліцейською палицею.» Священик згадував далі: «У в'язниці я відправляв Службу Божу латиною по пам'яті. Причастя роздавав таємно. Гостії пік потай на невеликих газових пальниках, які ми використовували під час роботи. Вино замінив виноградним соком, який чавив пальцями з невеликих грон. Взимку рідні таємно передавали мені вино».

Отець Сімоні був духовним батьком багатьох ув'язнених. «Я знав, що ризикував життям, але повторював: Господь мій пастир, нічого мені не бракуватиме.» Коли священник закінчив розповідь, у заповненому вшент албанському кафедральному соборі запала глибока тиша. Сивий, вже дещо згорблений священник підійшов до Папи і став навколішки. Франциск негайно підвів його, поцілував руки священника, уперся своїм чолом у його, а потім міцно стиснув в обіймах. Так вони стояли якийсь час. На борту літака на зворотню

му шляху з Албанії Святіший Отець зізнався: «Це дуже сильний досвід: почути, як сам мученик розповідає про свої страждання».

ЯК ДУБ

Отець Ернест має за плечима 25 років тяжких випробувань. Він народився 18 жовтня 1928 р. в Трошані, невеликому селі недалеко від Шкодри, у глибоко релігійній сім'ї. Щоби стати священником, вступив до коледжу францисканців 10-річним хлопчиком. Шість років по тому до влади в Албанії прийшов Енвер Ходжа, який раніше очолював рух опору. Комуніст оголосив Албанію «першою атеїстичною країною в світі». Він був одержимий ідеєю знищити релігію, переслідував християн, православних і мусульман. Ходжа наказав закрити дві з половиною тисячі місць відправлення культу різних віросповідань. За наказом диктатора бульдозерами було знищено цвинтарі, спалювали екземпляри Святого Письма, які поліція знаходила під час нічних обшуків. Знищували розарії, ламали

хрести. Протягом 50 років переслідувань в Албанії було вбито за віру 100 тисяч чоловік, близько мільйона були відправлені до в'язниць і концентраційних таборів.

Найбільше комуністи знущалися над кліром. 1948 року вони вдерлися до францисканського монастиря, де жив Ернест Сімоні. Келії монахів перетворили в катівні й тюрму. 20-річний Ернест за наказом комуністів був змушений покинути гірське село, де працював викладачем. Однак він завзято евангелізував. З примусу відбув важку військову службу. В кінці 1950-х у підпіллі закінчив навчання з богослов'я і був висвячений у сан священника. Слухняний єпископу, служив дієцезіяльним священником, однак у душі залишився францисканцем. Після арешту був двічі засуджений на гротескних процесах до смертної кари. 1973 року вирок знову замінили на тяжку працю. Комуністи Ходжі, після жорстоких тортур, вбили тоді 5 із 6 албанських єпископів, 115 із 200 священників і 150 черниць.

Подано за «CREDO»

ХГ

ЗНАК ХРИСТОВОГО СВІТЛА

15 лютого Христова Церква святкує Стрітєння ГНІХ. В основу свята лягла подія зустрічі праведника Симеона та пророкиці Анни з Немовлятком Ісусом на сороковий день по Його народженні. У нашій церковній традиції цього дня прийнято йти до храму зі свічками та їх там освячувати. Про це розповідає владика Венедикт (Алексійчук), голова Патріаршої літургійної комісії УГКЦ.

► **Саме слово «стрітєння» вже вказує на те, що контекст свята стосується певної зустрічі. Про що йдеться?**

Владика Венедикт: Свято Стрітєння належить до т.зв. Господських свят. Святе Письмо оповідає нам про зустріч Немовлятка Ісуса з праведним Симеоном та пророкицею Анною. За єврейською традицією 40-го дня після народження дитину прино-

сили до храму, де батьки склали подячну жертву Богові за неї. В євангельській розповіді описується, що маленького Ісуса приносять до храму. Це свідчить про те, що Христос підкорявся Закону, який тоді існував. Тобто, з одного боку, Він приймає тодішні закони, а з іншого – наповнює їх іншим сенсом.

► **Оскільки ця зустріч із цими праведниками лягла в контекст свята, то, мабуть, тому наступного дня по Стрітєнні (16 лютого) святкується пам'ять святих Симеона та Анни. А що про них відомо?**

Владика Венедикт: Передання мовить, що Симеон був одним із тих, хто переписував Старий Завіт з єврейської на грецьку мову. Коли він дійшов до того місяця перекладу, в якому йшлося про те, що Діва породить Сина, йому важко було в це повірити і він засумнівався в цьому. Однак йому було Одкровення, що доти він не помре, доки не побачить Месію. Він прожив 300 років, чекаючи на прихід Сина Божого. Ми під час вечірнього богослужіння співаємо:

«Нині відпускаєш раба Твого, Владико...». Одноименна пісня Симеона. У ній йдеться про радість Симеона від зустрічі із Господом. Пророкиця Анна також дуже чекала на прихід Спасителя. Про це вона пророкувала, перебуваючи увесь час в глибокій молитві та пості. А це величезні два зняття, особливо в тяжкій теперішній ситуації в Україні. Бо завдяки молитві ми можемо висловлювати Богові все те, що нам болить, те, чого ми прагнемо, та слова подяки. Постити – означає обмежувати себе в тому, до чого ми найбільше прив'язані.

► **У нашій церковній традиції цього дня благословляють свічки. Звідки взявся такий звичай?**

Владика Венедикт: Ця традиція сягає XVII століття. Ще Петро Могила у своєму «Требнику» вводить цей Чин освячення свічок. На наших землях цієї традиції дотримуються всі: і православні, і католики. Римо-католики цього дня здійснюють похід зі свічками. Адаже свічка – символ світла. Хоч би якою сильною була темрява, коли ми запалимо свічку, вона згасе. Свічка – ще й приклад Христа, який прийшов на землю як «Світло для світу». Свято Стрітєння продо-

вжує ідею боговтілення; Ісус прийшов на землю, несучи людині Правду. Тому освячені свічки є знаком світла Христового.

► **Багато християн приділяють великого значення саме стрітєнській свічці. То як нею правильно користуватися?**

Владика Венедикт: Щодо цього немає певних приписів. Однак стрітєнську свічку прийнято запалювати під час складних ситуацій. Однак, варто пам'ятати, що суть полягає не у свічці. Важливою є наша віра. Бо, як бачимо із Євангелія, Господь «дає по вірі людей»

не через вживання того чи іншого предмету, а через нашу християнську позицію. Тому неважливо, чи маємо ми стрітєнську свічку, чи ні. Питання в нашій довірі до Бога і в нашому розумінні, що Він є «Світлом для світу». Однак не заперечую важливості значення цієї свічки. Бо вона є знаком присутності Божого світла.

► **На ваш погляд, де сучасний українець може зустріти Христа?**

Владика Венедикт: Бог є той, про якого ми кажемо у молитві «Царю Небесний». Він є всюди і все наповняє.

▼ **Продовження на 5 стор.**

ЗНАК ХРИСТОВОГО СВІТЛА

▼ **Продовження.**
Початок на 4 стор.

Однак чому ми не можемо зустріти Христа? Бо ми перейняті іншими речами: проблемами, ідеями, думками. Але чи в цих речах

є Божа воля? Наше життя і його кінець має бути здійсненням Його волі. Зустріч із Господом є в нашій молитві, у Пресвятій Євхаристії, коли ми приймаємо Його Тіло та Кров, у читанні Святого Євангелія, яке є нагодою розвивати цю зустріч. Однак молитва, Євхаристія,

читання Біблії – миті. А далі що? Якщо ми це не переносимо в наше щоденне життя, тоді можна нас вважати безбожниками. Кожна мить нашого життя має бути нагодою для зустрічі з Ним. Бо буття людям дає Бог.

Ситуація, яка панує в Україні, – не випадкова.

За нею також стоїть Бог. Нам важливо навчитися за кожною ситуацією простежувати Божий промисел. Тоді ми можемо зустрічати Його. Адже Він чекає на нас. Але чи ми готові зустрітися із Ним? Це непросто. Бо ми дуже матеріалізовані. Візьмемо за приклад мучени-

ків. Для них нічого не мало значення, і навіть смерть, а тільки Бог. Бо коли ти зустрічаєш Бога, то ніщо тебе не може з Ним розлучити. Навіть смерть.

Розмовляла
Руслана Ткаченко,
Інформаційний
Ресурс УГКЦ

Українці в Швеції

ПРО СВЯТО СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Низку довгоочікуваних зимових свят розпочинає День святого Миколая. Діти з нетерпінням чекають на візит цього таємничого чоловіка. Миколай Чудотворець, святитель міста Мира, який жив в IV столітті, вшановується всім християнським світом як великий заступник і покровитель. В пам'ять про милосердя святого Миколая, в цей день відзначається Міжнародний день допомоги бідним.

Тому, вже третій рік поспіль пластуни м. Стокгольму проводять акцію «Добре різдвяне діло». Після Служби Божої, в приміщенні церкви відбувся різдвяний базар, де пластуни продавали печиво, тістечка, що власноручно спекли. Зібрані кошти передали в Україну, до м. Львова

для тяжкохворого хлопчика Андрія Саса. Радіють батьки, радіють парафіяни, радіє о. Мирослав, що дітки так завзято беруться до доброї справи.

А ще дітки в церкві декламували вірші про святого Миколая, таким чином закликали його, щоб не забув про них тут, у Стокгольмі.

*Святий отче Миколай,
Мою хату не минай!*

І дійсно, святий Миколай українську недільну школу у Стокгольмі не оминув! Він прийшов! Свято Миколая – це своєрідний символ людської надії і віри, доброти і щастя. Це свято традиційно проводиться для наших

діток. Це добре, веселе, чарівне свято! Святий Миколай приніс добрі побажання діткам, розповів про свою дорогу до Швеції, як вітав діток в Україні. Уважно вислухав кожну дитину, прочитав листівки з написаними добрими ділами. Діти гордо продемонстрували свої вміння декламувати вірші, співати. А як жваво брали участь у конкурсах, швидко відгадували зимові загадки, вміло відшукували відповіді на запитання. Молодці!

Діти, батьки довго не розходилися, смакували святковою атмосферою морозного вечора. А святий Миколай попрощався з усіма до наступного року. Тож, нехай наступний рік принесе вам і нам здійснення найсвітліших мрій та буде прикрашений найщирішими дитячими посмішками. Миру в сім'ях, миру в країні!

Для «ХГ» Н. Войтюк,
м. Стокгольм

ХГ

ВІДКРИТЕ СУСПІЛЬСТВО
ПОТРЕБУЄ ЗАХИСТУ

Задовго до того, як Дональда Трампа обрали президентом США, я надіслав своїм друзям святкові вітання з такими словами: «Ці часи – не business as usual. Бажаю вам усього найкращого у цьому неспокійному світі». Сьогодні я відчуваю, що мушу поділитися цією звісткою з рештою світу. Але спочатку я маю сказати хто я і що я відстоюю.

Я – 86-річний угорський єврей, який став громадянином США наприкінці II світової війни. З самого дитинства я дізнався як багато залежить від того, який політичний режим візьме гору. Мое життя сформувалося під впливом окупації Угорщини гітлерівською Німеччиною у 1944 році. Мабуть я б загинув, якби мій батько не зрозумів усієї серйозності ситуації. Він забезпечив фальшиві документи для своєї родини і багатьох інших євреїв; з його допомогою більшість з них вижили.

У 1947 році я втік з Угорщини, яка на той час опинилася під владою комуністів, до Англії. Вже студентом

Лондонської школи економіки я потрапив під вплив філософа Карла Поппера і потім розвинув свою власну філософію, побудовану на двох стовпах: погрешності й рефлексивності. Я встановив відмінність між двома типами політичних режимів: таких, де люди обирали своїх лідерів, щоб ті дбали про інтереси виборців, та інших – у яких правителі прагнули маніпулювати своїми підданими, щоб ті служили інтересам правителів. Під впливом Поппера, я назвав перший тип суспільства відкритим, а другий – закритим.

Ця класифікація – надто спрощена. Історія знає бага-

то рівнів та варіацій, від добре функціонуючих моделей до недієздатних держав, із великою кількістю рівнів врядування у кожній конкретній ситуації. Однак я вважаю корисним розрізняти ці два типи режимів. Я став активним адвокатом першого і опонентом другого.

Нинішній історичний момент – дуже болючий для мене. Відкриті суспільства – у кризі, а різні форми закритих суспільств, від фашистських диктатур до мафіозних держав – на підйомі. Як таке могло статися? Я бачу цьому єдине пояснення: обрані лідери не спромоглися задоволь-

нити законні очікування та прагнення виборців, і ця неспроможність призвела до розчарування виборців у основних різновидах демократії та капіталізму. Простіше кажучи – багато людей відчули, що еліти вкрали у них демократію.

Після розпаду Советського Союзу США залишилися єдиною наддержавою, відданою принципам демократії і вільних ринків. Основна зміна, яка сталася відтоді – це глобалізація фінансових ринків, прихильники якої запевняли, що глобалізація примножує загальне багатство. Зрештою, якщо здобутками тих, хто виграв,

компенсувати втрати тих, хто програв, вони все одно залишаться у виграші.

Та це був оманливий аргумент, оскільки не брався до уваги той факт, що ті, хто виграв, навряд чи коли-небудь компенсують втрати тим, хто програв. Однак потенційні переможці витратили достатньо грошей, щоб забезпечити перевагу цього аргументу. То була перемога віруючих у безперешкодне вільне підприємництво, або, як я їх називаю, «ринкових фундаменталістів». Оскільки фінансовий капітал є невід'ємним компонентом економічного розвитку, і лише деякі країни, що розвиваються, могли генерувати достатньо власного капіталу, глобалізація поширилася як лісова пожежа. Фінансовий капітал зміг пересуватися вільно, уникаючи оподаткування та регулювання.

Глобалізація має далекосяжні економічні та політичні наслідки. Вона призвела до повного економічного взаємозв'язку між бідними і багатими країнами.

▼ **Продовження на 6 стор.**

ВІДКРИТЕ СУСПІЛЬСТВО
ПОТРЕБУЄ ЗАХИСТУ▼ Продовження.
Початок на 5 стор.

Але водночас вона також збільшила нерівність усередині як бідних, так і багатих країн. У розвинених країнах світу вигоди одержали переважно великі власники фінансового капіталу, які складають менше 1% населення. Відсутність політики перерозподілу стала основним джерелом невдоволення, яке експлуатують противники демократії.

БУЛИ Й ІНШІ
СУПУТНІ ФАКТОРИ

Я був палким прихильником Європейського Союзу від самого початку його створення. Я вважав його втіленням ідеї відкритого суспільства: асоціацією демократичних держав, які були готові віддати частку свого суверенітету заради спільного блага. ЄС розпочався як сміливий експеримент у сфері, що Поппер називав «поетапною соціальною інженерією». Лідери встановили досяжну мету і фіксований графік, а також мобілізували політичну волю, необхідну для досягнення цієї мети, чудово знаючи, що кожен крок вимагатиме наступного кроку вперед. Саме так Європейське об'єднання вугілля і сталі розвинулось у Євросоюз.

Але потім щось пішло гнітюче не так. Після Краху 2008 року добровільне об'єднання рівних перетворилося на відносини між кредиторами і боржниками, де боржникам було важко дотримуватися своїх зобов'язань, а кредитори встановлювали умови, яким боржники мусили коритися. Ці відносини не були ні добровільними, ані рівними.

Німеччина постала як держава-гегемон у Європі, але не спромоглася дотримуватися зобов'язань, які мусять виконувати успішні гегемони – а саме дивитися

С-на: AP

за межі своїх власних вузьких інтересів на інтереси людей, які залежать від них. Порівняйте поведінку США після II світової війни з поведінкою Німеччини після Краху 2008 року: США розпочали план Маршалла, який призвів до розвитку ЄС; Німеччина ж запровадила програму жорсткої економії, яка служила її власним вузьким інтересам.

Перед возз'єднанням Німеччини ця держава була головною рушійною силою європейської інтеграції: вона завжди була готова давати трохи більше, щоб задовольнити тих, хто нарощував опір. Але возз'єднання Німеччини за моделлю «1 до 1» виявилось дуже дорогим. Коли впав «Lehman Brothers», Німеччина не вважала, що вона достатньо багата, щоб брати на себе будь-які додаткові зобов'язання. Коли європейські міністри фінансів заявили, що не дозволять впасти жодній іншій системно важливій фінансовій установі, канцлер Ангела Меркель, правильно прочитавши бажання свого електорату, заявила, що кожна держава-член ЄС повинна дбати про свої власні установи. Це стало початком процесу дезінтеграції.

Після Краху 2008 року і ЄС, і євросона ставали дедалі більш неспроможними до дій. Домінуючі показники (в країнах-членах) ставали чимраз дальшими від передбачених Маастрихтським договором, однак і змінити договір стало дедалі важче, чи зрештою навіть неможливо, оскільки зміни неможливо було б ратифікувати. Євросона стала жертвою застарілого законодавства; запровадити вкрай необхідні зміни стало можливо лише знайшовши лазівки в ньому. Саме так органи влади ЄС ставали дедалі складнішими, а виборці – відчуженими від них.

Посилення антиєвропейських рухів ще більше зашкодило функціонуванню інституцій. Ці сили дезінтеграції отримали потужний імпульс у 2016 році, спочатку від Brexit, потім від виборів Трампа в США, а 4 грудня – від відмови значної більшості італійських виборців від здійснення конституційної реформи.

Демократія переживає кризу. Навіть США, провідна демократія світу, обрали своїм президентом шахрая і потенційного диктатора. Хоча Трамп пом'якшив свою риторику після обрання, він не змінив ані свою пове-

дінку, ані своїх радників. У складі його кабінету – некомпетентні екстремісти й відставні генерали.

ЩО ПОПЕРЕДУ?

Я переконаний, що демократія у США вистійть. Конституція й інституції, зокрема – четверта влада, достатньо сильні, щоб протистояти перегинам з боку виконавчої влади, і це запобігатиме перетворенню потенційного диктатора на справжнього. Але США в найближчому майбутньому будуть зайняті внутрішньою боротьбою, в той час як меншини страждатимуть. США не зможуть захищати і просувати демократію в решті країн світу. Навпаки, Трамп буде більш прийнятний для диктаторів. Це дозволить деяким з них досягти компромісу зі США, а іншим – продовжувати свої справи без перешкод. Трамп волітиме домовлятися, а не відстоювати принципи. На жаль, це матиме підтримку з боку його ключового електорату.

Мене особливо турбує доля ЄС, над яким нависла загроза потрапити під вплив президента Росії Владіміра Путіна, чия концепція врядування несумісна з концепцією відкритого суспіль-

ства. Путін не є пасивним вигодонабувачем за такого розвитку подій; він багато працював, щоб ці події створити. Він зрозумів слабку сторону свого режиму: той здатний експлуатувати природні ресурси, але нездатний генерувати економічне зростання. Він відчув загрозу «кольорових революцій» у Грузії, Україні та деінде. Спочатку він спробував взяти під контроль соціальні медіа. А потім зробив блискучий крок: використав бізнес-модель соціальних медіа для поширення дезінформацій та фейкових новин, дезорієнтуючи виборців та дестабілюючи демократичні країни. Саме так він допоміг обертися Трампу.

Те саме, ймовірно, відбусться у європейському виборчому сезоні 2017 року у Нідерландах, Німеччині та Італії. У Франції обидва провідні кандидати близькі до Путіна і прагнуть вмиротворити його. У випадку перемоги будь-кого з них домінування Путіна в Європі стане fait accompli – завданням, яке виконане.

Я сподіваюся, що як лідери, так і громадяни Європи зрозуміють, що це несе загрозу їх способу життя і цінностям, на яких був заснований ЄС. Проблема у тому, що метод, до якого вдався Путін щоб дестабілізувати демократію, не можна використати для відновлення поваги до фактів та збалансованого бачення реальності. Євросоюз опинився на межі розвалу з уповільненням економічного зростання і з виходом кризи біженців з-під контролю. Тепер ЄС має пережити досвід, подібний до того, який пережив на початку 1990-х років Радянський Союз. Ті, хто вірить, що ЄС необхідно врятувати, щоб винайти його знову, мусять докласти всіх можливих зусиль для досягнення кращого результату.

Джордж Сорос, фінансист і філантроп, подано за «Європейською правдою»

ХГ

ЗА СМЕРТЮ ІДЕ ЖИТТЯ

Відчувати примирення з Богом і людьми, довіряти Богу, приймати Його волю і творити діла милосердя – важливі настанови для людей, які тяжко хворіють. Під час хвороб, страждань і випробувань ми поступово готуємося до нового життя, пояснює о. д-р біблійного богослов'я Іван Січкарик. Він є викладачем Тернопільської вищої архієпархіальної духовної семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого.

духи або ж страждань рідних. Яким має бути сприйняття смерті?

о. д-р І. Січкарик: Наш дороговказ – це Святе Письмо, у якому йдеться про те, що на землі людина є тимчасовим паломником. Хвороби, ста-

ріння і смерть є наслідками первородного гріха. Кожен християнин повинен зрозуміти, що до нового життя можна прийти тільки через земну смерть. Наше життя тут – певне приготування до вічності. Очевидно, що на

фізичному рівні це відбувається через біль та страх перед майбутнім. Зі Святого Письма потрібно запам'ятати, що Бог навіть у найважчих обставинах ніколи не полишає людину. Самому Ісусу Христу було непросто – він

терпів різні страждання. Згадаймо з Євангелії, як він мучився у Гетсиманському саду перед розп'яттям. Момент переходу від земного життя завжди буде для людини драматичним.

▼ Продовження на 7 стор.

► Деякі смертельно хворі люди не стільки бояться смерті, як бояться життя. Бояться передсмертного болю, самотності чи за-

ЗА СМЕРТЮ ІДЕ ЖИТТЯ

▼ **Продовження.**
Початок на 6 стор.

Але християнин, який живе вірою, промовлятиме молитву. За стражданнями завжди йде перемога, за смертю – життя. Матір Церква готує людину до переходу, закликає перебувати в стані Божої благодаті не лише на Великдень чи Різдво, але кожен день свого життя.

Стан Божої благодаті – це стан примирення з Богом. У такому стані ви під захистом Бога, що б не сталося у житті. Він переведе. У Нью-Йорку ми живемо, існуємо, рухаємося. Усе, що відбувається, не проходить поза Його волю. Важливі слова отця Церкви Кипріяна: «Хто шукає Бога за час свого життя – хай надіється, що Його знайде у вічності». Людина, яка молиться, кається, робить добрі діла і визнає Господа, зазвичай легше сприймає хворобу чи смерть. Отець Кипріян додає, що «...Хто не шукає Бога за час свого життя – хай не надіється, що Його знайде у вічності».

Він застерігав людину від байдужості до свого духовного життя і сподівань в останній момент все виправити. Життя – це дар і про нього треба дбати весь час. Правда і в тому, що Бог навіть в останній хвилині не полишить людину. Вона не відійде на той світ без Божої ласки та допомоги і якщо буде примиренною, це буде для неї спасінням.

► **Як правильно з біблійної точки зору говорити зі смертельно хворим?**

о. д-р І. Січкарик: Лікарі не хочуть принести болю людині, яка відходить у вічність, і говорити про смерть. Різними засобами намагаються подати «руку спасіння». Тим паче, що навіть на передсмертному одрі людина може одужати, бо Бог робить чуда і повертає до життя. Тому людям важливо правильно розуміти значення Церкви, духовенства і розвивати хибні уявлення. Деякі люди неправильно сприймають навіть елеопомазання. Ніби священник йде помазувати людину перед відходом у вічність. Але ж священник – перший, хто промовляє молитви на оздоровлення, просить Господа Бога дару життя. У цьому великим прикладом є святі, які просили у Бога довгого віку для того, щоб мати можливість каятися за свої гріхи та робити діла милосердя.

Ще з моменту приготування до сповіді людина повинна зрозуміти, що життя дароване Богом, і його не можна прожити абияк.

Тоді і в хворобі така людина буде готова до будь-якого повороту подій. Найголовніше, відчувати, що ти у владі Бога. Зі свого душпастирського досвіду скажу, що не всі люди однаково сприймають можливу смерть. Одні свідомі, що скоро відійдуть, хоча усіма силами тримаються за життя. Інші – неспокійні. З біблійної точки зору людину треба готувати до смерті як до моменту відходу з землі не в останній момент, а впродовж цілого життя. Якщо підготовка буде поступовою, то християнин набагато спокійніше сприйме слова про можливу смерть. У тяжких обставинах людина не повинна опускати рук, а більше молитися. Про це їй потрібно говорити відкрито. У церкві людина розуміє потребу духовного очищення і покаання. «Господи, пом'яни мене, коли будеш у Царстві Твоєму», – взивав розбійник на хресті, розуміючи відповідальність своїх вчинків.

Готуючи людину до смерті, важливо приділяти час молитвам, мовляв, ми каємося і готові усі події в житті приймати, які ти, Господи, посилаєш у нашому житті. Бажаємо виправлятися. Подаєш життя – подай життя. Не подаєш, бажаєш, щоб відійшов у вічність – я приймаю твою святую волю. Тоді людина стає готовою до будь-яких поворотів подій і приймає Божу волю.

► **Люди завжди шукають причину. Одні кажуть, що хвороба – це покарання від Бога, інші – що це нагорода. Часто це формує невластивий образ Бога. Особливо це небезпечно у спілкуванні з дітьми, яким пояснюють, що Бог забрав маму, бо її любив. Як пояснити людині, чому Бог допустив хворобу?**

о. д-р І. Січкарик: У Писаннях Старого чи Нового Завіту ми відкриваємо для себе важливі правди Божі. Хвороби і смерть – це наслідки гріхопадіння наших прародичів, а ми маємо з ними тісний зв'язок. Людина є духовно-тілесною особою, тому її постигають духовні наслідки. Людям треба відкривати біблійну правду, а не формувати образ злого або доброго Бога.

Треба показати, що Бог подав людям певні духовні заповіді. Людина першою її порушила ще в Едемському саду. Вона має надолужити і виправити цю ситуацію і часто через певну покуту. Хвороба, біль, страждання – це є наслідки того гріха. Треба боятися гріха, боротися з ним і його уникати. Гріх – це зло, яке приходить у наше

життя, а покарання за гріх – смерть. Христос прийшов на землю, щоб відновити єдність з Богом. Ще одним наслідком гріха є ворожнеча і дисгармонія у житті самої людини. Людина грішить через пристрасті. Навіть апостол Павло каже, що «роблю те, чого не хочу, бо вже не я роблю, а гріх, який в мені». Йдучи за Христом, людина бажає позбутися старого Адама.

Через катехизацію людині об'являють правду про те, що вона починає помирати для гріха ще з моменту хрещення. Це неможливо відразу зрозуміти, бо християнське розуміння смерті є зовсім інакшим. Зрештою, Біблія ніколи не говорить про померлих як померлих, а про тих, які переставилися, тобто перейшли в інший вимір існування.

Наше життя – це певна проба, час заслуг. Тут, на землі, людина збирає скарби для Царства Небесного. Вона не може бути лінивою чи байдужою. Час швидко минає, і людина має так прожити життя, щоб день був записаний до Царства Небесного. Той день не повернути. Ми несемо відповідальність за своє життя. Адже Бог є не тільки люблячий, але й справедливий. Щоб це розуміти, треба мати правдиве християнське виховання, правдиву молитву. Не можна бути духовно лінивим.

Церква б'є в дзвони «Готуємося до посту!», – і всі готуються. «Готуємося всі до Різдва!», – і всі готуються до Різдва. У своєму житті маємо орієнтуватися на Христа. Він готувався до смерті. У Біблії читаємо, що смерть – це перехід, поступове умиртвлення пристрастей, умиртвлення тіла і народження до нового життя. На знак віри в Христове воскресіння людина покликана перейти в житті через різні етапи: випробування зі здоров'ям, страждання, старіння, смерть для нового життя, для злуки з Христом. Найголовніше, це вірити і приймати.

► **«Хто проти Бога грішить – нехай потрапить лікарю в руки», – з книги Сираха. Де та межа між упованням на Бога і звертанням до лікаря.**

о. д-р І. Січкарик: У розділі 38 Книги Сираха дуже цікаво описано, яким має бути лікар. Лікар – це той, що існує

з Божої установи. Тут є подані цінні вказівки для лікарів і хворих. «Вшановуй належно лікаря, бо не раз зцілення здоров'я твого тіла в його руках перебуває», – читаємо в Книзі Сираха. Є багато випадків, коли віруюча людина бажає молитися і уповає на чудо. Буває, що й відкидає традиційну медицину. Теофан Затворник каже, що людина, окрім віри і уповання на Бога, має вживати ще й ліки.

Бог є наш головний лікар. Він усе створив і подає засоби для лікування людей. Коли людина хвора, перш за все вона має звертатися до Господа Бога, а тоді до лікаря. Якщо ти ігноруєш духовним життям, тоді й лікарі без Божого сприяння не зможуть тобі допомогти. Це основне повідомлення з Книги Сираха. Треба молитися про дар зцілення, дар оздоровлення, адже лікарі також мають межу у лікуванні – призначають лікування, але не знають кінцевого ефекту. Відповідь вони отримують лише методом проб. Під час хвороби людина має стати співборцем з Богом в історії спасіння.

З точки зору Біблії здоров'я є інтегральним. Христос ніколи не робить чуда заради чуда. Він завжди запитує, чи людина вірить. Бог бажає інтегрального здоров'я людини: духовного, душевного і фізичного. Церква проповідує про позбавлення від духовних немочей і пристрастей. Згідно з проповіддю Христа повне інтегральне оздоровлення настане через подію воскресіння. На даний час і лікарі, і духовенство, і сама людина можуть боротися лише за часткове оздоровлення. Важливе бажання людини сповнити святую волю Бога. Біблія показує, що і святі, і праведники терпіли. Найважливіше для людини думати не лише про тимчасове полегшення страждання, але і про призначення людини, кінець її життя. Кінець – це бажання уздоровити себе не лише частково, але повністю, інтегрально.

► **А як відрізнити душевну причину хвороби від фізіологічної? До прикладу, багато психіатричних хвороб мають змішане походження – неврози, шизофренії...**

о. д-р І. Січкарик: Біблія відрізняє духовні хвороби від фізичних. Аналізуючи все, можемо сказати, що наслідком певної хвороби є гріх. Внаслідок гріха людина старіє і хворіє. Христос – це наш терапевт і цілитель. У Святому Письмі 36 разів згадується про те, що Христос лікує, тобто є терапевтом і лише

19 разів згадується про те, що він уздоровлює. Йдеться про те, що людина не повинна кожного дня чекати, що має трапитися якесь чудо. Їй треба лікуватися.

Коли визначаємо, якого виду хвороба в людини, недостатньо почути думку одного лікаря чи священника. Треба звернутися до кількох спеціалістів. Перші ознаки хвороби – це певні духовні розлади. Спочатку людина є хворою на гріх: хтось впадає у відчай, гордино, ненависть, інший постійно чимось журиться, переживає, а потім ці люди починають фізично хворіти. Тому Церква рекомендує почати оздоровлення з духовного процесу: зі сповіді і святого Причастя, тайни елеопомазання, прощення і бажання мати чисте серце. Вже наступний крок – звертання до лікарів. Тільки тоді спільними зусиллями можна зрозуміти, на яку недугу людина хвора – фізичну чи духовну. Недостатньо лікувати хворого лише пігулками, важливим є прийняття суспільства. Така людина потребує молитви, розуміння, співчуття, віри. Потребує, аби їй протягнули руку спасіння, з нею спілкувалися.

► **Дуже багато суперечливих думок щодо використання гомеопатичних препаратів, при вживанні яких діє ефект «плацебо». Якщо цей ефект пов'язаний з вірою, то для чого платити за медикаменти? Яке ваше ставлення до цього?**

о. д-р І. Січкарик: Однозначно відповісти важко. Треба конкретизувати, про які ліки йде мова. Гомеопатія – це досить широке і неоднозначне явище. Помилково вважати, що гарячий чай з калини під час грипу – це лікування гомеопатичним засобом. Так само не можна називати гомеопатією лікування гірчичниками. Це народні методи, які частково використовуються і в традиційній медицині. У використанні гомеопатичних препаратів і гомеопатичних методів є дуже багато зловживань. Часто такі методи не дають жодних гарантій. Людина наражається на численні небезпеки. Особливо коли йдеться про надзвичайні цілющі властивості, енергоінформаційні заряди, меридіани і т.д. Саме від цих крайніх форм лікування треба втікати, бо це ніколи не принесе людині добра. Правдиві речі – це віра в Бога і традиційна медицина. Не треба опускати рук, але боротися за своє здоров'я.

Спілкувалася Ірина Наумець, RISU

З ДОРОГИ ЗЦІЛЕННЯ

У Львові вийшов друком щоденник духовної боротьби з невиліковною онконедугою покійного священика УГКЦ о. Василя Поточняка. У своїх записах священик ділиться думками і дає поради для тих, кого спіткало подібне горе

ЩО НЕ ПОТРІБНО РОБИТИ ДРУЗЬМ І БЛИЗЬКИМ ХВОРОГО:

1. плакати, жаліти, співчувати, заживо хоронити
2. увесь час говорити про хворобу і тих, що хворіли
3. розказувати про свої хвороби, приблизно так: «А у мене грижа...»
4. не говорити багато і не розпитувати: «А де будете? А що там є?»

ЩО ПОТРІБНО РОБИТИ ДРУЗЬМ І БЛИЗЬКИМ ХВОРОГО:

1. потрібно здорово і похристиянськи дивитися на хворобу
2. підтримати на думці, що з цього виходять
3. Бог – господар Життя
4. запропонувати допомо-

гу і контактувати (телефон, е-мейл, скайп) ненав'язливо, але бути готовим, щоб хворий вивітався

5. під кінець – пожартувати

3 ДУМОК СВЯЩЕНИКА

У неділю, 2 вересня 2012 р., я вирішив жити Життям. Не замикатись, не жалітись, не сумувати. А радіти, помагати, завершувати розмови, зустрічі у добрих взаєминах. Я сповідав і служив у Вишгороді. Так добре. Ніхто нічого не знає...

...Довго молюсь. Якось стає мені страшно за майбутнє. Чи витримаю у стіп Ісуса? Чи не зламаюсь у вірі? Чи буду до кінця світлитись радістю і надією, передавати Божу силу і любов?...

Ще в цей понеділковий вечір відсилаю смс-ки до усіх знайомих (близько 30-ти). Такого змісту: «Хворий, їду за кордон на лікування. Прошу помолитись»... Дві незрозумілі «підтримки» отримую в цей день від близьких. Одна: дзвонить і плаче... А це – страшніше за все. Так не можна. Я теж хотів плакати... Друга: запитує, куди їду. Теж недоречно...

...Все ж важливо не те, скільки ти живеш років, а те, як ти живеш. Якщо Господь вважає, що моє життя і період терпіння будуть вистачаючими задля спасіння моєї душі і заохоти до духовного життя ще когось, то хай так буде! На славу Богу!

Під час молитви «З нами Бог, зрозумійте народи і поклоняйтеся, бо за нами Бог!» у Божому гробі мене якось просвітило світло невидиме. Здається, Боже світло. Віра і світло як найосновніші у моєму подальшому

складанні жертви Богу. Тому прошу у Господа надалі сіяти миром, любов'ю, добротою, глибиною та вірою.

Кожне «Господи Ісусе Христе...» має велику вагу. Я це відчуваю щодня, щоднини, щохвилини. З ласки Божої я, здивований новим для мене покликанням, бажаю свідчити усім вам велику Божу милість, яка зцілює тих, хто усю надію покладає на Нього. Навіть, коли і не дуже готувався до такого виду служіння.

Дорогенька жива Церкво! Останніх декілька днів, внаслідок поєднань хіміо- та радіотерапії, фізично мені стало трохи важкувато: майже цілковите загальне ослаблення організму зі своєрідними симптомами. Саме тому поручаю свої маленькі фізичні терпіннячка Божому часові спасіння. Також намагаюсь пережити «свій час» в Бозі дуже свідомо і подячно, преображаючи його

на проповідь любові, прослави і вдячності.

Чому Бог забирає мене? У молитовній тиші я вдумався в це питання (вкотре поставлене за останні два тижні). Моя остаточна відповідь: «Так треба». Саме тому молюсь тими днями за словами ап. Павла «молитвою і благанням з подякою»...

Щоденник можна придбати у магазині видавництва «Свічадо».

Підготувала Христина Кутнів, «ДивенСвіт»

XI

ТРИ НОВІ АРТЕФАКТИ ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ

Поблизу села Городище Зборівського району на Тернопільщині, на території колишнього літописного міста, археологи обласного краєзнавчого музею знайшли три артефакти, що належать до часів Київської Русі, розповів завідувач відділу давньої історії музею Олег Гаврилюк.

«Наш музей відтепер має три мініатюрні зображення святого Георгія-Переможця із списом на коні, Матері Божої з Ісусом Христом та натільний хрестик. Особливо для нас цікава натільна іконка Богородиці з Ісусом на руках. Такого типу іконок у нашому музеї за його понад 100-річну історію ще не було.

Натільний хрестик – місцевого виробництва, бо видно, що він не до кінця завершений. Він відлитий у тій місцевості, де був знайдений, – на полі біля села Городище. Але видно з усього, тодішній ювелір не встиг до кінця завершити майбутній виріб. Це засвідчують позначені заглибини, де мали би згодом робитися отвори. Це може свідчити про раптовий напад на містечко, на місці якого й було знайдено ці артефакти. Зрештою, перекази, записані у селі Кобзарівка Зборівського району, розповідають про те, що неподалік було місто спалене татарами-монголами взимку 1241 року», – розповів п. Гаврилюк. За його словами, на місці, де знайшли артефакти, колись був літописний град Бозко, що згадується навіть в Іпатіївському літописі. Тут археологам і раніше щастило на різноманітні знахідки, що тепер зберігаються в музеї. («Терен»)

XI

ХРИСТІЯНИНУ НЕ ПОТРІБНІ ЯСНОВИДЦІ

Іноді можна почути, як хтось каже: «Знаєте, отче, воно ніби так, але іноді справи надто важкі... Я часто не бачу чітко, що маю робити... Мені порадили піти до ясновидця, і я пішов... Я пішов до ворожки, яка розкинула карти...».

«Якщо так чиниш, ти не йдеш за Ісусом! Ти йдеш за кимось іншим, хто показує тобі відмінну дорогу», – наголосив папа Франциск, пригадавши, що Сам Ісус попереджав, що прийдуть такі, що показуватимуть інший шлях, за якими не слід іти. «Я – дорога», – навчав Він. «Ісус – це ворота, але також – шлях. Якщо йтимемо за Ним, то не заблукаємо».

Далі Святіший Отець зупинився на голосі Доброго Пастиря. «Вівці ідуть за Ним, бо знають Його голос». Але як нам розпізнати голос Ісуса й захиститися від інших голосів, від тих, які «входять деінде та є розбійниками і злодіями»? За словами Наступника святого Петра, справжній голос Ісуса знаходимо в Блаженствах, тож якщо хтось навчає іншого шляху, який суперечить блаженствам, то це не Ісус. Його голос також можемо розпізнати в тому, хто говорить про діла милосердя і хто навчає молитися «Отче наш».

«Ось яким простим є християнське життя. Ісус – це ворота, Він нас провадить, а ми впізнаємо Його голос в блаженствах, в ділах милосердя і коли навчає нас казати: «Отче». Пам'ятаймо: ворота, дорога, голос. Нехай же Господь допоможе нам збагнути цей образ Ісуса», – побажав Папа.

З проповіді папи Франциска під час Служби Божої в «Домі святої Марти» 18 квітня 2016 р. Подано за Радіо Ватикан

ПРОЩАННЯ З АНТОНОМ КОЛОТУШКІНИМ

«Коли помирає людина, світ стає біднішим...»

13 листопада 2016 року, після важкої хвороби, в колі своїх найближчих упокоївся блаженної пам'яті Антін Колотушкін. Покійний народився 31.10.1949 року. Запам'ятаємо його, як глибоко віруючого та практикуючого християни-

на, українського патріота, – прикмети, які прищепили його улюблені батьки Федір та Марія Колотушкіни. Був добрим та відданим мужем, дбайливим сім'янином, улюбленим батьком, дідусем. Людиною, сповненою доброти та щирості. Кажуть, Бог забирає найкращих. Минають дні тяжкої скорботи і печалі, як Його немає з нами,

як відлетів Він у далі неземні, залишивши нам на згадку спогади та смуток. Не стирається рана в наших душах. Він був для нас опорою, радником, гарним та відданим чоловіком, батьком та найкращим дідусем. Весь час турбувався про нас, забував думати про себе. Спасибі Тобі, рідненький, за турботу, життєву мудрість.

Пам'ять про Тебе – завжди з нами. Вічного Тобі життя у Царстві Небеснім та спокою Твоїй душі!

**Твоя дружина Маруся
Дочка Наталі
з мужем Пабло та дітьми
Син Марко з дружиною Дженні
та дитиною
Сестра Нуся
з мужем Віктором**